

Ympäristösitoumus ja muita huomioita vuodelle 2026

Kaakkois-Suomen viljelijätukikoulutus 14.4.2026

Päijät-Hämeen maaseutuhallinto & Haminan
maaseutupalvelut

Riikka Suutari & Arto Käki

Muistettavaa peruslohkojen hallinnasta

- Peruslohkon tulee olla hallinnassa viimeisestä peltotukien hakupäivästä siihen päivään asti, jona peltotukien hakemusta voi korjata. Vuonna 2026 hallinta-aika on 9.6.–1.10.
- Hallintaan oikeuttaa vain omistus tai vuokraus. Laidunnussopimus tai muu käyttöön perustuva sopimus ei riitä.
- Ilmoita peltotukihakemuksella vuokralohkot vuokratuiksi ja omistuksessa olevat lohkot omistuksessa olevaksi. Asiaan kohdistuu vuosittain tarkastuksia, joten tiedot tulee olla hakemuksella ilmoitettu oikein.
- Tarkasta, että peltolohkojen rajat menevät kiinteistörajojen mukaan, mikäli kiinteistöillä on eri omistaja! Tee tarvittaessa korjaukset peltotukihaun peruslohkomuutokset -osiossa 7.4.–9.6.
- Vuokrasopimuksessa tulee eritellä peltolohkot, jotka vuokrataan. Pelkät kiinteistötunnukset eivät riitä yksilöimään vuokrattua peltoa.
- Suullinen vuokrasopimus on voimassa maksimissaan kaksi vuotta.

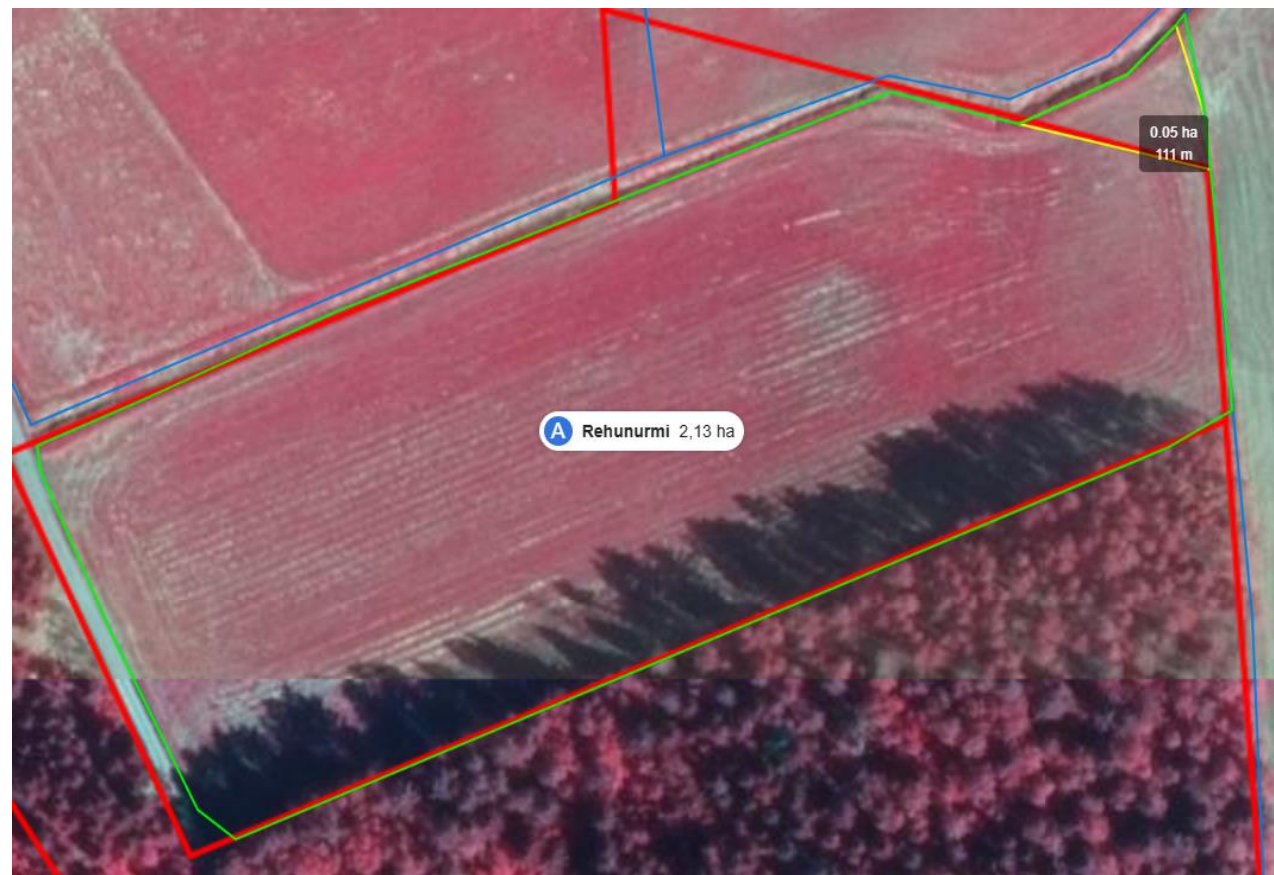
Peruslohkojen hallinta – Milloin vuokrasopimus tulee olla?

- Puoliso omistaa osan kiinteistöstä, jolla peruslohko sijaitsee, mutta ei ole maatilan osallinen
  - Pohdi puolison lisäämistä maatilan osalliseksi lomakkeella 101D, jolloin vuokrasopimusta ei tarvita.
- Yhteiset maa-alueet, kuten vesijättömaat ja mutapalstat yms.
- Kuolinpesän osakas ei voi ilmoittaa kuolinpesän omistamia lohkoja omistuksessa olevina vaan kuolinpesän kanssa tulee olla vuokrasopimus.
- Maatalousyhtymä ei ole oikeushenkilö eikä siten voi omistaa tai vuokrata peltoa!
  - Ilmoita maatalousyhtymän osakkaiden omistamat lohkot omistuksessa olevan
  - Tee vuokrasopimukset jonkun maatalousyhtymän osakkaan nimissä.
- Yhtiömuotoisten tilojen peltojen tulee olla yhtiön omistuksessa. Osakkaiden omistuksessa olevista lohkoista tulee olla vuokrasopimus.

Peruslohkojen rajaaminen kiinteistöjen omistusten mukaan

1. Lohko jaettava, jos kiinteistöillä eri omistajat

2. Lohkoa ei välttämättä jakaa pienen pinta-alaylityksen vuoksi, vaikka kiinteistöillä olisi eri omistajat

Viljelemättömän alan poistaminen peltotukihaun aikana

- Kokonainen viljelemätön lohko
  - Koko lohkon poistaminen tapahtuu peltotukihaun peruslohkomuutokset -osiossa 7.4.–9.6.
- Lohkon osan poistaminen
  - Rajaa maatalouskäyttöön kuulumaton ala pois lohkosta rajakorjauksella.
  - Viljelyksestä pois jäävä lohkon osa
  - Puukasat
  - Ylivuotiset paalit
  - Koneiden varastoalueet
- Lohkon osan voi lisätä takaisin lohkoon tulevina vuosina, kun lohkon osa palautuu viljelyyn.

Oikea kasvikoodi muutosvaiheessa: viljelemätön vai tuen peruminen?

- Viljelemätön
  - Jos huomaat peltotukihaun muutosvaiheessa, ettei lohko ole viljelykelpoinen
  - Kunta passivoi viljelemätön kasvikoodilla ilmoitetut lohkot.
- Tuen peruminen
  - Jos peltotukihaun muutosvaiheessa haluat perua tuet lohkolta, ilmoita viljelykelpoisen lohkon kasvikoodiksi "tuen peruminen".
    - Jos et noudata tukiehtoja esim. Nurmien niittovaatimus.
- HUOM! Viljelemätön ja tukien peruminen kasvikoodit ovat käytössä vasta peltotukienhaun muutosvaiheessa.

Ilmoitetun kasvin alaan hyväksyttävät alat

- **Kasvulohkolle ilmoitetun kasvin alaan kuuluvaksi voidaan lukea**
  - Lohkolta korjatut säilörehupaalit, rehuauma ja lantapatteri (jos niitä ei ole varastoitu paikallaan useampaa vuotta)
  - Sääolojen vuoksi orastumaton kasvusto
  - Lohkon piiri- tai sarkaojien kaivuumaat (1 vuosi)
  - Pienet kylvämättömät alat (enintään 5 aaria)
- **Kesantoina voi ilmoittaa**
  - Kylvämättä jäänyt ala (tilanteesta riippuen avo- tai sänkikesanto)
  - Peruskunnostettava ala (salaojitus yms., jos ei tehdä sadonkorjuun jälkeen)
  - **Huom. Myös kesannoilla on hoitovaatimus**

Ylivoimainen este (1/2)

- Esimerkkejä mahdollisesta ylivoimaisesta esteestä:
  - Tuenhakijan kuolema
    - Ilmoitusvelvollisuus on tuenhakijan oikeudenomistajilla!
  - Kotieläinrakennuksen tuhoutuminen onnettomuudessa
  - Tuenhakijan pitkäaikainen kyvyttömyys harjoittaa ammattiaan
- Nämä eivät ole ylivoimaisia esteitä:
  - Peltolohkon märkyys
  - Vuokrasopimuksen päättyminen
  - Pedot
  - Konkurssi
  - Markkinahäiriö
  - Satelliittiseuranta
  - Myöhästyminen

Ylivoimainen este (2/2)

- Tuenhakijalla on velvollisuus suojautua epätavallisen tapahtuman seurauksilta!
  - Tarkasta, että jollain muulla henkilöllä on käyttöoikeudet vipu-palveluun ja vipu-mobiiliin.
- Ilmoitusvelvollisuus
  - Tuenhakijan tai tämän oikeudenomistajan on ilmoitettava ylivoimaisesta esteestä kirjallisesti todisteineen toimivaltaiselle viranomaiselle 15 työpäivän kuluessa siitä, kun ilmoitus on mahdollista tehdä
  - Ylivoimainen este on tilapäinen ja määräaikainen. Se ei automaattisesti koske kaikkea tilan toimintaa, vaan voi kohdistua vain tiettyihin toimenpiteisiin.

Peruslohkon märkyys / kuivuus kylvöaikana

- **Ei ole ylivoimainen este!** Ei tarvitse ilmoittaa kuntaan.
- Viimeinen kylvöpäivä on 30.6. Voit kylvää vielä kesäkuun jälkeen, jos pitkään jatkuneet runsaat sateet estävät kylvämisen tai istuttamisen ajallaan. Kylvä tai istuta kasvusto kuitenkin heti, kun olosuhteet sallivat.
- Jos pääset kylvämään kesäkuun lopun jälkeen, varaudu mahdolliseen valvontaan. Voit ottaa esimerkiksi valokuvia lohkon tilanteesta vipu-mobiililla tai käyttää apuna virallisia säätilastoja. Näiden avulla voit tarvittaessa osoittaa, että kyseessä on ollut märkyydestä johtuva poikkeuksellinen olosuhde.
- Mikäli et kylvä lohkoa ollenkaan, muista vaihtaa lohkon kasvikoodiksi "tuen peruminen" tai mahdollisuuksien mukaan kesanto. Huomioi, että kesannoilla on hoitovaatimus.

Huomioitavaa

- Satonurmet
  - Vanhat rikkaiset kasvustot eivät kelpaa
- Syyskylvöinen kasvi ilmoitetaan vasta seuraavana vuonna!
- Käy peltotukienhaun muutosaikana varmistamassa, että kaikki rastit on oikein ja tuet haettuna!
- Vastaa kunnasta tulevaan kuvapyyntöön tai selvityspyyntöön pyydetyn aikataulun rajoissa!
  - Lohkoon lisätyistä muotoa parantavista lisäyksistä ja passiivisista, uudelleen käyttöön otettavista lohkoista lähetetään matalalla kynnyksellä kuvapyyntöjä käsittelijän harkinnan mukaan.
- Neuvo-rahaa ei voi enää käyttää viljelysuunnitelman tekoon

Vilpillinen toiminta peltotukien haussa

- **Tavanomainen tukiehdon laiminlyönti:** Kyse on tahattomasta virheestä tai huolimattomuudesta
  - Esimerkiksi niittämättä jättäminen
  - Tukea vähennetään
- **Epäily rikoksesta:** Toiminta näyttää tahalliselta ja harhaanjohtavalta
  - Toimintatapoja, jotka viittaavat viranomaisen tahalliseen harhauttamiseen
- Maatalouden ja maaseudun rahoitukseen liittyvissä tuissa kyseessä on useimmiten avustuspetos, mutta kyseeseen voi tulla myös muu rikosnimike
- Asiasta voidaan jättää esitutkintapyyntö poliisille
- Tutkintapyyntöjä on tehty esimerkiksi
  - Epäiltyjä asiakirjaväärennöksiä
  - Epäiltyjä kuvaväärennöksiä satelliittiseurannassa

Ympäristösitoumus

Ympäristökorvaus - Kaikille pakolliset tilakohtaiset toimenpiteet

- Lohkokohtaiset muistiinpanot
- Ilmasto- ja ympäristösuunnitelma
- Viljavuustutkimukset
  - Tutkimuksen oltava voimassa kaikilta lohkoilta joita voi lannoittaa
  - Teetä viljevuustutkimus 5 vuoden välein
    - Ehdollisuudessa 10 vuoden välein
  - Hallintaan tulleista lohkoista tutkimus pitää olla sitoumusvuoden loppuun mennessä
    - Ehdollisuudessa lohkon maalaji ja viljavuusluokka tulee selvittää ennen lannoitusta

Ilmasto- ja ympäristösuunnitelma

- Kaikille ympäristökorvaukseen sitoutuneille tiloille pakollinen toimenpide
- Suunnitelmaa ei tarvitse tehdä kaikille maatalan hallinnassa oleville peruslohkoille.
- Tehdään vain kerran
- Tuenhakijan on toimitettava suunnitelma 2. tai 3. sitoumusvuoden aikana, katso taulukko →
- Kuka tahansa voi tehdä tilan suunnitelman, myös neuvoja
- Suunnitelma tehdään ilmastosuunnitelma.fi verkkosivuilla
- Valmis suunnitelma toimitetaan kuntaan
  - pdf-tiedostona sähköpostin liitteenä

Situtumisasi vuosi	Laatimispäivämäärä
2023	23.9.2025 - 30.4.2026
2024	23.9.2025 - 30.4.2027
2025	1.5.2026 - 30.4.2028
2026	1.5.2027 - 30.4.2029

Tilakohtaiset valinnaiset toimenpiteet 2kpl

- Ilmasto- ja ympäristökoulutus
  - 2025 osalta 30.4.2026 mennessä, 2026 osalta ensi talvena 30.4.2027 mennessä
- Monivuotiset monimuotoisuuskaistat
- Maaperän seuranta
- Orgaaniset ravinteet
- Pölyttäjien ravintokasvit
- Täsmäviljelymenetelmät
- Kasvintuhoojien ja kasvitautien seuranta- ja tunnistussovellukset

Huomioita täsmäviljelymenetelmät toimenpiteestä 1/2

- Muista dokumentoida täsmäviljelymenetelmien käyttö huolellisesti!
  - Kirjaa käyttämiesi laitteiden toimintaperiaatteet lohkomuistiinpanoihin.
- Jos käytät urakoitsijaa, sinulla pitää olla urakoitsijan kuittaus tai kuitti viimeistään 30.11. sinä vuonna, kun haet toimenpiteen korvausta.
  - Pyydä todisteet urakoitsijalta heti, jotta ne on helposti saatavissa!
- Muista säilyttää tulosteet tai muut todisteet menetelmän käytöstä.
- Pyydettyessä toimita kuntaan todisteet; kuvat laitteesta, laitteen ostokuitista ja urakoitsijan laskusta.

Huomioita täsmäviljelymenetelmät toimenpiteestä 2/2

- Esimerkkejä, millä tuenhakija voi tehdä selvityksen
  - *Automaattiohjaus*: Kuitti, että on ostanut automaattiohjauksen ja mahdollisesti kuva koneesta esim. traktori ja antenni.
  - *Lohkoautomaatiikka*: Kuitti, että on ostettu lohkoautomaatiikkaan kykenevä kone ja kuitti tc-sc lisenssistä tai jos siitä ei ole mainintaa kuitissa, niin kuva ohjaimen lisenssivalikosta, jossa näkyy mitkä lisenssit ovat aktiivisia.
  - *Paikkakohtainen levitys*: Kuitti, että on ostettu ko. automatiikkaan kykenevä kone ja kuitti koneesta ohjaimesta/lisenssistä tai jos siitä ei ole mainintaa kuitissa, niin kuva ohjaimen lisenssivalikosta, jossa näkyy mitkä lisenssit ovat aktiivisia.
  - *Satokartoitus*: Kuitti, että laite on hankittu ja koneen muodostama satokartta jostain lohkoista.

Huomioita kasvintuhoojien ja kasvitautien seuranta- ja tunnistussovellus toimenpiteestä

- Kirjaa sovellukseen havaintoja kasvukauden aikana.
- Toimenpiteen toteuttamiseksi ei tarvitse ottaa kuvia pelloilta! Riittää, että käytät sovellusta ja teet sinne kirjauksia.
- Toimita pyydettäessä todisteet sovelluksen käytöstä
- Todisteista tulee käydä ilmi
  - Sovellukseen on tehty havaintoja kasvukauden aikana
  - Havainnot kohdistuvat omalle lohkollesi (kartta tai koordinaatit).

Huomioita kiertotalouden edistäminen ja puutarhakasvien vaihtoehtoinen suojele toimenpiteistä

- Kiertotalouden edistäminen
  - Muista hakea peltotukihaun yhteydessä
  - Alat ilmoitetaan syysilmoituksella
  - Toimita tarvittavat liitteet syysilmoituksella.
- Puutarhakasvien vaihtoehtoinen kasvinsuojelu
  - Tuenhakijan on laadittava vaihtoehtoisen kasvinsuojelun ennakkosuunnitelma lohko- ja kasvikohtaisesti kasvukauden alussa 31.5. mennessä
  - Ennakkosuunnitelmapohja löytyy Ruokaviraston sivuilta
  - Ennakkosuunnitelma on toimitettava kuntaan peltotukihaun yhteydessä.

Huomioita lintupellot toimenpiteestä

- Alat, joille tukea voi hakea, löytyy vipu-palvelun karttatasolta
- Dokumentoi lintujen käynnit ensisijaisesti Vipu-mobiililla ja liitä kuvat syysilmoitukselle
- Voit saada lintupellon alalle korvauksen, jos linnut hyödyntävät alalla viljeltyä **tuotantokasvin** alaa
  - Kasvustojen tulee täyttää satokasvin vaatimukset!
- Lintujen on saatava levätä ja ruokailla häiriöttömästi ilmoittamallasi alalla. Lohkon viljelytoimenpiteet pitää ajoittaa ja toteuttaa lintuja häiritsemättä. Lintujen saapumista lohkolle ei saa estää ennalta ja niiden tahallinen häirintä on kiellettyä.
- Jotta voit saada korvauksen, lintupelloksi ilmoittamallasi lohkolla tai sen osalla pitää olla havaittavissa lintuparvienvähtämistä tai ravinnonhankintaa.
- Voit saada lintupeltokorvausta enintään 50 prosentille peltopinta-alasta.

Miten otan kuvan lintupellot toimenpiteeseen?

- Ensisijaisesti kuvat otetaan Vipu-mobiililla, jotta kuvanotto paikka voidaan todeta luotettavasti.
- Ota jokaiselta toimenpidelohkolta omat kuvat.
  - Vähintään yksi kuva/toimenpidelohko, isommilta lohkoilta useampi kuva eri puolilta lohkoa.
  - Varmista, että ottamasi kuvat ovat riittävän tarkkoja ja ne on otettu päivänvalossa.
- Ota kuva lohkon rajojen sisäpuolelta.
- Kuvissa pitää näkyä
  - Toimenpidelohko, jolla linnut ovat ruokailleet tai levähtäneet keväällä ja/tai syksyllä. Kuvassa pitää näkyä laajasti pelto ja sen kasvusto.
  - Jälkiä lintujen levähtämisestä ja ruokailusta lohkolla. Esimerkiksi lähikuva kasvustosta. Lintujen saaminen kuviin ei ole pakollista, mutta jos mahdollista, ota kuvia myös lohkolla olevista linnuista.

Nämä kuvat eivät kelpaa todisteeksi lintupellot toimenpiteessä

- Kuvassa näkyy vain hanhia taivaalla, muttei peltoa tai kasvustoa.
- Yksittäinen kuva hanhien jätöksistä.
- Vipu-mobiililla otettu kuva toimenpidelohkon viereisestä lohkosta.
- Epätarkka tai liian kaukaa otettu kuva.
- Hämärässä, pimeässä tai yöllä otettu kuva.
- Kuva, jota ei ole otettu vahingon tapahtuma-aikaan. Todisteeksi ei esimerkiksi riitä syksyllä otettu kuva lohkosta, jolta linnut ovat keväällä syöneet viljanoraan.
- Kuva hyväkuntoisesta kasvustosta, jossa ei näy todisteita lintujen käynnistä lohkolla.

Lintupellot vs rauhoitettujen lajien korvaus

Lintupellot

- Haetaan peltotukien haussa Vipu-palvelussa
  - Lohkot valitaan peltotukien haussa, mutta vahingot ilmoitetaan syysilmoituksella
- Riittää, että linnut ruokailevat/levähtävät loholla
- Todennetaan Vipu-mobiililla otetuilla kuvilla, jotka lisätään syysilmoitukselle
- Korvaus 600 €/ha

RauLaKo

- Haetaan aluehallinnon asiointipalvelussa
  - Ensin tehdään vahinkoilmoitus
  - Vahinkoilmoituksen jälkeen tehdään erillinen korvaushakemus
- Lintujen tulee aiheuttaa vahinkoja
- Todennetaan maaseutuelinkeinoviranomaisen maastokäynnillä, joka tekee asiasta lausunnon
- Maaseutuelinkeinoviranomainen toteaa vahinkotason laajuuden. Korvaustaso tulee laskennallisista taulukkoarvoista.

**Kiitos
mielenkiinnosta!**

